

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2014 > Videnbase og specialrådgivning > Silke-art (*Cuscuta* sp.) som snyltende ukrudt på gulerod

Silke-art (*Cuscuta* sp.) som snyltende ukrudt på gulerod

I to økologiske gulerodsmarker tilsået med et bestemt frøparti er der fundet forekomster af en silkeart, *Cuscuta* sp., Promilleafgiftsfonden for landbrug som er en snylteplante, der ellers kun sjældent optræder som ukrudt på dansk agerjord.

Billederne viser forekomst af en parasitisk ukrudtsart tilhørende silke-slægten (*Cuscuta* sp.) i økologiske gulerodsmarker i Jylland. Der er tale om to marker tilsået med samme frøparti af sorten Nipomo. Derfor er det nærliggende at antage, at ukrudtsarten er indslæbt med udsæden, som i det aktuelle tilfælde kommer fra Sydamerika, Sydeuropa eller New Zealand.

Silke-slægten *Cuscuta* hører under snerleefamilien (*Convolvulaceae*) og omfatter ca. 170 parasitiske arter på verdensplan. Heraf er 3 arter: Gulstænglet silke (*Cuscuta campestris*), Nælde-silke (*C. europaea*) og Lyng-silke (*C. epithymum*) hjemmehørende i den danske flora. Disse arter snylter især på vilde planter. Den vigtigste art på verdensplan er Gulstænglet silke, som har et meget bredt værtsspektrum, og som er rapporteret som ukrudt i 25 afgrøder i 55 lande.

Silke-arterne mangler som oftest helt klorofyl og er derfor afhængige af en egnet værtsplante for at skaffe vand, sukkerstoffer og andre næringsstoffer til at fuldføre deres livscyklus. Planten spirer frem som en lang, rodløs, gullig tråd, der bevæger sig i cirkelformede bevægelser, til den evt. finder en egnet værtsplante, som den snor sig tæt omkring. Fra silke-planten sendes rodignende haustorier ind i værtsplanten, hvorfra planten herefter ernærer sig. Efter, at silke-planten er etableret på en vært, forsvinder dens jordforbindelse. Planterne angives at kunne gro 7 cm pr. dag, og en enkelt plante kan dække ca. 3 m² i marken. Silke-arterne sætter 2-3 mm lange blomster i kugleformede nøgler. Blomsterkronen er oftest hvid, lys pink eller gullighvid og ofte hindeagtig. De naturligt forekommende danske arter blomstrer juni-september. Der sættes 2-4 frø pr. blomst. Frøene er brunlige med ru overflade.

Som billederne nedenfor viser, ligner ukrudtsforekomsten "et orangegult garnnøgle, som er tabt i afgrøden". Bladene er små og skælfomede, hvorfor planten ligner en tråd, der vikler sig om værtsplanterne. Silke-arter forekommer som meget tabsvoldende ukrudt i bl.a. Sydeuropa, men ses kun sjældent som ukrudt i danske marker.

De økologiske marker, hvor planten er observeret, er renholdt med falsk såbed, gasbrænder og to gange håndlugning med lugevogn, og der er radrenset mellem rækkerne ca. 5 gange i maj-juni. Den eneste relevante bekæmpelsesform på nuværende tidspunkt er fjernelse af det parasiterede plantemateriale inden frøkast, og da arten i de aktuelle marker kun forekommer pletvis, er det formentlig en overkommelig opgave.

Silke-arter optræder i varmere klimater som meget besværlige og tabsvoldende ukrudtsarter, der har forskellige værtsspektre. Afgrøder som sukkerroer, lucerne, kløver, tomater, kartofler, løg og altså gulerodder er blandt de mulige værtsplanter, men også ukrudtsarter som nælde, natskygge og hvidmelet gåsefod kan være værter. Bekæmpelse vanskeliggøres ofte af den fysiske forbindelse mellem værtsplante og parasit. Det angives, at herbicider indeholdende pendimethalin (Stomp, Activus) og propyzamid (Kerb) har effekt mod silke-arter, og glyphosat har også effekt på silke, men kan i sagens natur ikke anvendes uden samtidig at ødelægge afgrøden.

En nyttig kulturteknisk foranstaltning er dyrkning af ikke-værtsplanter på inficerede arealer. Da silke-arterne kan overleve som frø i jorden i op til 20-30 år, er det nødvendigt at monitorere omhyggeligt for forekomst af arterne på arealer, hvor de tidligere har optrådt. Anvendelse af ren udsæd, og fjernelse af små ukrudtsforekomster ved bortlugning synes i praksis at være de bedste former for bekæmpelse.

Hvis man observerer lignende ukrudtsbestande i andre marker, bedes man kontakte Videncentret for Landbrug eller GartneriRådgivningen.

Billede 1-6: Lars Møller, GartneriRådgivningen.

Billede 7-9: Poul Henning Petersen

Billede 10: Jens Erik Jensen

Litteraturhenvisninger:

Ashigh, J. & E.E. Marquez (2010): Dodder (*Cuscuta* spp.) Biology and Management. Guide A-615, New Mexico State University, Las Cruces, New Mexico, USA.

Frederiksen, S.; F.N. Rasmussen & O. Seberg (2006): Dansk Flora. Gyldendal.

Lanini, W.T. & M. Kogan (2005): Biology and Management of *Cuscuta* in Crops. Ciencia e investigación agraria 32(3): 127-141.